

Bruksela, 10 czerwca 2022 r.
(OR. en)

10124/22

RECH 369
COMPET 489

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	10 czerwca 2022 r.
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	9517/1/22 REV 1
Dotyczy:	Misje europejskie – konkluzje Rady (przyjęte w dniu 10 czerwca 2022 r.)

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie misji europejskich przyjęte przez Radę na jej 3877. posiedzeniu, które odbyło się w dniu 10 czerwca 2022 r.

KONKLUZJE RADY W SPRAWIE MISJI EUROPEJSKICH

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

PRZYWOŁUJĄC

- rozporządzenie (UE) 2021/695 ustanawiające program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” oraz zasady uczestnictwa w nim¹, określające w szczególności cechy misji europejskich oraz obszary, w których można ustanawiać misje;
- decyzję Rady (UE) 2021/764 ustanawiającą program szczegółowy służący realizacji programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa”², w której określono między innymi rolę rad ds. misji;
- swoje konkluzje z grudnia 2020 r.³ w sprawie nowej europejskiej przestrzeni badawczej, które odnoszą się do zasady kierunkowości, wielopoziomowego zarządzania i zaangażowania obywateli w celu zmaksymalizowania wpływu inwestycji w badania naukowe i innowacje;
- swoje konkluzje z września 2021 r.⁴ pt. „Globalne podejście do badań naukowych i innowacji – strategia Europy na rzecz współpracy międzynarodowej w zmieniającym się świecie”, w których podkreślono potrzebę wzmocnienia istniejących wielostronnych partnerstw i sojuszy w dziedzinie badań naukowych i innowacji;
- zalecenie Rady (UE) 2021/2122 w sprawie paktu na rzecz badań naukowych i innowacji w Europie⁵, w którym określono priorytetowe obszary wspólnych działań w UE, w tym wspólnego stawiania czoła wyzwaniom związanym z transformacją ekologiczną i cyfrową oraz zwiększania udziału społeczeństwa w europejskiej przestrzeni badawczej;

¹ Dz.U. L 170 z 12.5.2021, s. 1.
² Dz.U. LI 167 z 12.5.2021, s. 1.
³ Dok. 13567/20.
⁴ Dok. 12301/21.
⁵ Dz.U. L 431 z 2.12.2021.

- komunikat Komisji Europejskiej z grudnia 2019 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu⁶ oraz komunikat Komisji Europejskiej z lipca 2021 r. pt. „Pakiet „Gotowi na 55”: osiągnięcie unijnego celu klimatycznego na 2030 r. w drodze do neutralności klimatycznej⁷”;
- komunikat Komisji Europejskiej z września 2021 r. w sprawie misji europejskich⁸, w którym określono pięć misji europejskich;
- oengetowską agendę na rok 2030 określającą cele zrównoważonego rozwoju, przyjętą w 2015 r., która służy jako źródło opracowywania i realizacji misji europejskich;

I. Kierowanie europejskimi badaniami naukowymi i innowacjami w celu wspierania polityki publicznej, która lepiej odpowiada na wyzwania społeczne

1. **PODKREŚLA**, że główne cechy podejścia zorientowanego na realizację misji to:
 - oparte na współpracy, transnarodowe, integracyjne, multidyscyplinarne i międzysektorowe podejście do rozwiązywania złożonych wyzwań społecznych poprzez opracowanie systemowego i skoordynowanego podejścia w całym łańcuchu wartości na szczeblu unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym za pośrednictwem odpowiednich podmiotów, polityk publicznych, inicjatyw prywatnych oraz instrumentów i programów finansowania w określonych ramach czasowych i z wymiernymi celami;
 - element kierunkowości, który ma na celu strategiczne ukierunkowanie i priorytetowe traktowanie badań naukowych i innowacji oraz innych inwestycji sektorowych na szczeblu europejskim, krajowym i regionalnym w ramach procesu strategicznej koordynacji między badaniami naukowymi i innowacjami a innymi odpowiednimi obszarami polityki w celu wywarcia wpływu na społeczeństwo i kształtowanie polityki poprzez naukę i technologię;
 - proces współprojektowania, wspólnego wdrażania i wspólnego monitorowania z udziałem podmiotów publicznych, sektora prywatnego i społeczeństwa obywatelskiego na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym;

⁶ Dok. COM(2019)640 final

⁷ Dok. COM(2021)550 final

⁸ Dok. COM (2021) 609 final

2. PRZYPOMINA, że badania naukowe i innowacje stanowią podstawę misji europejskich oraz że realizacja ich celów wymaga krótko-, średnio- i długoterminowych działań podmiotów publicznych, sektora prywatnego i społeczeństwa obywatelskiego we wszystkich odpowiednich politykach sektorowych, a także odpowiedniego finansowania; WZYWA w szczególności Komisję i państwa członkowskie do wdrożenia spójnej polityki publicznej opartej na najnowocześniejszych osiągnięciach naukowych i technicznych w ramach misji europejskich, w tym strategii politycznych pobudzających popyt, promujących waloryzację wiedzy i zachęcających do zmiany zachowań;
3. PRZYPOMINA, że z programu „Horyzont Europa” finansowane są wyłącznie działania w zakresie badań naukowych i innowacji, podczas gdy inne działania są finansowane w ramach każdego odpowiedniego programu w ramach innych polityk sektorowych, zgodnie z mającymi zastosowanie zasadami odpowiednich programów; PRZYPOMINA, że plan strategiczny w ramach programu „Horyzont Europa” ma na celu promowanie synergii między programem „Horyzont Europa” a innymi odpowiednimi politykami i programami Unii;
4. PODKREŚLA, jak ważne dla realizacji celów misji europejskich są infrastruktury badawcze, w szczególności dzięki ich multidyscyplinarnym możliwościom badawczym, w tym w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych; PODKREŚLA ich kluczową rolę w rozwoju zaawansowanych technologii i metodologii oraz ich powiązania z sektorem edukacji i sektorem prywatnym; ZWRACA UWAGĘ NA znaczenie Europejskiego Forum Strategicznego ds. Infrastruktur Badawczych dla ukierunkowania strategicznego rozwoju tych infrastruktur i wspierania ich wkładu w realizację misji europejskich; PODKREŚLA, że do realizacji misji europejskich przyczynić może się również infrastruktura techniczna;
5. UWAŻA, że wyzwania społeczne objęte misjami europejskimi mają charakter globalny; ZACHĘCA Komisję do promowania współpracy międzynarodowej, w tym poprzez synergię z międzynarodowymi inicjatywami ukierunkowanymi na misje, jeżeli przyczynia się to do realizacji celów misji europejskich, przy jednoczesnym zapewnieniu poszanowania kluczowych zasad i wartości UE oraz ochrony interesów UE;

II. Zapewnienie skutecznego zarządzania misjami europejskimi

6. **PODKREŚLA**, że powodzenie misji europejskich wymaga skutecznego modelu wielopoziomowego sprawowania rządów między odpowiednimi podmiotami, polityką publiczną, inicjatywami prywatnymi oraz instrumentami i programami finansowania; **UZNAJE** potrzebę dostosowywania modelu zarządzania do poszczególnych misji europejskich;
7. **UWAŻA**, że skuteczne zarządzanie powinno opierać się na podejściu horyzontalnym i wertykalnym, zgodnie z odpowiednimi zakresami obowiązków; **DEFINIUJE** zarządzanie horyzontalne jako koordynację między odpowiednimi podmiotami, polityką publiczną, inicjatywami prywatnymi oraz instrumentami i programami finansowania na tym samym szczeblu administracyjnym, a zarządzanie wertykalne jako koordynację między odpowiednimi podmiotami, politykami publicznymi, inicjatywami prywatnymi oraz instrumentami i programami finansowania na wielu szczeblach: europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym.

A. Zarządzanie horyzontalne

8. **PRZYPOMINA**, że powodzenie misji europejskich opiera się na skutecznej synergii między programem „Horyzont Europa”, w tym partnerstwami europejskimi, a innymi odpowiednimi programami unijnymi w celu zapewnienia spójnego programowania i współfinansowania; **ZWRACA SIĘ DO Komisji** o wprowadzenie, a następnie uruchomienie warunków niezbędnych do zapewnienia działań uzupełniających w ramach wszystkich odpowiednich programów UE, zarówno na szczeblu programowania tematycznego, jak i na szczeblu poszczególnych projektów; **DOSTRZEGA** istotne wysiłki podjęte przez Komisję w celu utworzenia organów koordynujących działania różnych służb w celu promowania tych synergii; **PODKREŚLA**, że zarządzanie misjami europejskimi w ramach Komisji powinno odzwierciedlać transformacyjny i systemowy charakter misji europejskich; **WZYWA** Komisję do przedstawienia szczegółowego zestawienia działań, które mają zostać podjęte, oraz odpowiadających im środków finansowych udostępnionych w ramach innych odpowiednich strategii politycznych, programów i inicjatyw Unii w celu zapewnienia spójnego programowania tematycznego i wdrażania poszczególnych misji UE; **APELUJE DO** Komisji o zapewnienie dalszych znacznych inwestycji w ramach innych odpowiednich programów unijnych, które byłyby współmierne do inwestycji w ramach programu „Horyzont Europa” wspierających misje europejskie;

9. ZACHEĆCA państwa członkowskie do uwzględnienia szczegółowych celów misji europejskich w swoim krajowym programowaniu sektorowym i polityce sektorowej, a także w programach UE podlegających zarządzaniu zdecentralizowanemu; WZYWA Komisję do wprowadzenia niezbędnych środków i wytycznych administracyjnych w celu promowania synergii z programami UE w ramach zarządzania zdecentralizowanego, w szczególności z Europejskim Funduszem Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskim Funduszem Społecznym Plus (EFS+), Funduszem Spójności, Europejskim Funduszem Morskim, Rybackim i Akwakultury (EFMRA), Funduszem na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, Europejskim Funduszem Rolnym na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), a także Instrumentem na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz krajowymi planami strategicznymi wspólnej polityki rolnej (WPR); PRZYPOMINA o znaczeniu strategii inteligentnej specjalizacji oraz krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności jako użytecznego narzędzia programowania przyczyniającego się do realizacji celów misji europejskich;
10. ZWRACA SIĘ do Komisji o zbadanie możliwości ustanowienia systemu etykietowania zaproszeń do składania wniosków ogłaszanych w ramach unijnych programów finansowania innych niż program „Horyzont Europa”, aby – między innymi – ułatwić tworzenie portfeli misji, zwiększyć dostrzegalność powiązanych inicjatyw i gromadzić ich wyniki, przyczyniając się tym samym do osiągnięcia celów misji europejskich;
11. ZWRACA UWAGĘ NA strategiczną rolę rad ds. misji w formułowaniu porad podczas przygotowywania i cyklu życia misji europejskich; PROPONUJE, aby Komisja uwzględniła tę opinię na odpowiednim szczeblu politycznym, biorąc pod uwagę międzysektorowy charakter misji europejskich; ZACHEĆCA Komisję do regularnego składania sprawozdań składowi strategicznemu oraz do informowania odpowiednich składów tematycznych komitetu programowego programu „Horyzont Europa” o wynikach prac prowadzonych przez rady ds. misji; PRZYPOMINA o znaczeniu wiedzy fachowej na temat zaangażowania obywateli w radach ds. misji;

12. **PODKREŚLA**, że horyzontalne działania w zakresie zarządzania należy również podejmować na szczeblu państw członkowskich; **ZACHEĆCA** państwa członkowskie do ustanowienia odpowiednich struktur zarządzania, aby ich odpowiednie podmioty, polityki publiczne, inicjatywy prywatne oraz instrumenty i programy finansowania mogły przyczyniać się do realizacji celów misji europejskich; **PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI** cykl życia misji z udziałem konkretnych podmiotów, polityk i instrumentów istotnych na różnych etapach procesu zarządzania; **PODKREŚLA** w związku z tym, że nie istnieje jednolity model zarządzania oraz że państwa członkowskie mogą ustanawiać swoje mechanizmy zarządzania zgodnie z własnymi strukturami i potrzebami; **ZACHEĆCA** Komisję do aktywnego promowania i ułatwiania wymiany dobrych praktyk między państwami członkowskimi w zakresie odpowiednich modeli zarządzania misjami europejskimi;

B. Zarządzanie wertykalne

13. **DOSTRZEGA**, że zasadnicze znaczenie dla powodzenia misji europejskich ma skuteczna koordynacja na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym; **ZWRACA SIĘ** do Komisji i państw członkowskich o zapewnienie odpowiedniego zaangażowania na tych szczeblach; **PRZYPOMINA** O znaczeniu zaangażowania składu strategicznego i odpowiednich składów tematycznych komitetu programowego „Horyzont Europa”, aby uwzględnić kontekst krajowy i możliwości lepszego dostosowania do działań w zakresie badań naukowych i innowacji prowadzonych na szczeblu krajowym;
14. **PODKREŚLA** potrzebę przeanalizowania znaczenia i potencjału unijnych, krajowych, regionalnych i lokalnych instrumentów i inicjatyw, w szczególności partnerstw i instrumentów międzyrządowych, aby przyczynić się do realizacji celów misji europejskich; **ZACHEĆCA** Komisję do przeprowadzenia tego przeglądu w ścisłej współpracy z innymi zainteresowanymi stronami; **ZACHEĆCA** państwa członkowskie do określania krajowych, regionalnych i lokalnych programów lub inicjatyw, w tym wskazywania ich rezultatów, które mogą przyczynić się do powodzenia misji europejskich; **ZACHEĆCA** Komisję, by we współpracy z państwami członkowskimi opracowała elastyczną metodologię, którą państwa członkowskie i regiony mogłyby stosować przy określaniu takich inicjatyw, lub wszelkie inne środki, które mogą przyczynić się do powodzenia misji europejskich i ich koordynacji na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym;

15. DOSTRZEGA szczególną rolę władz lokalnych i regionalnych w realizacji misji europejskich; PODKREŚLA, że władze lokalne i regionalne odgrywają kluczową rolę we wspieraniu inicjatyw demonstracyjnych mających na celu testowanie rozwiązań, w tym rozwiązań naukowych i technicznych, z udziałem użytkowników końcowych i obywateli;
16. ZAUWAŻA, że wspólnoty wiedzy i innowacji (WWiI) Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (EIT) są ogólnoeuropejskimi ekosystemami badań naukowych i innowacji, które łączą różne podmioty, oraz że dynamikę tę mogą uzupełniać też sojusze europejskich szkół wyższych, zwłaszcza w ramach ich wymiaru dotyczącego badań naukowych i innowacji; ZACHEĆCA zatem Komisję i państwa członkowskie do promowania spójności między realizacją celów misji europejskich a działaniami EIT i jego WWiI, a także do promowania działań prowadzonych przez sojusze europejskich szkół wyższych w ramach ich wymiaru dotyczącego badań naukowych i innowacji;
17. PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI potencjał narzędzia centrum EPB w zakresie wzmocnienia zdolności regionalnych ekosystemów badań naukowych i innowacji, tworzenia ramowych warunków współpracy i wzajemnego łączenia tych ekosystemów na szczeblu europejskim;

C. Zarządzanie portfelem misji

18. PODKREŚLA znaczenie spójnego zarządzania projektami i działaniami finansowanymi na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym, tak aby przyczyniać się do realizacji celów misji; PRZYPOMINA, że misje europejskie mają być realizowane w oparciu o podejście portfelowe, obejmujące spójną grupę działań; ZAUWAŻA, że portfel misji powinien odzwierciedlać cały łańcuch wartości, w tym aspekty związane z naukami społecznymi i humanistycznymi; PRZYPOMINA zatem o znaczeniu badań podstawowych w tworzeniu portfela, a także o znaczeniu projektów o wysokim potencjale innowacyjnym i wysokim poziomie ryzyka, na przykład w kluczowych i strategicznych sektorach Unii wspieranych przez Europejską Radę ds. Innowacji (EIC);

19. **PODKREŚLA** znaczenie zarządzania portfelem misji, promowania niezbędnej elastyczności w programowaniu, wdrażaniu, składzie portfela i reorientacji w całym cyklu życia misji europejskiej; **ZWRACA** się do Komisji o regularne informowanie składu strategicznego komitetu programowego „Horyzont Europa” o metodach stosowanych w zarządzaniu portfelem misji oraz o poczynionych postępach;
20. **PRZYPOMINA**, że zakres zadań powinien obejmować działania finansowane na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym; **ZACHĘCA** Komisję do wspierania i promowania wymiany dobrych praktyk między państwami członkowskimi w zakresie zarządzania portfelem misji na szczeblu krajowym i unijnym; **DOSTRZEGA** znaczenie strategicznych działań prognostycznych w przewidywaniu i uwzględnianiu naukowych, technologicznych i społeczno-politycznych zakłóceń w realizacji misji europejskich;

III. Udział obywateli

21. **POTWIERDZA**, że wyzwaniom społecznym, środowiskowym i gospodarczym można sprostać jedynie poprzez wzmocnienie relacji między kształtowaniem polityki, nauką i społeczeństwem; **ZAUWAŻA**, że pandemia COVID-19 i niektóre wyzwania związane z transformacją ekologiczną i cyfrową, takie jak zmiana klimatu lub wyzwania leżące u podstaw rozwoju kluczowych technologii cyfrowych, pokazały, jak ważne jest zacieśnienie relacji między nauką a społeczeństwem; **PODKREŚLA** znaczenie zwiększania zaufania społeczeństwa do nauki, promowania umiejętności krytycznego myślenia opartych na wiedzy oraz przeciwdziałania rozprzestrzeniania się pseudonauk i informacji wprowadzających w błąd; **UZNAJE**, że jednym ze sposobów osiągnięcia tego celu jest wzmocnienie aktywnej roli i zaangażowania obywateli w badania naukowe i innowacje;
22. **PODKREŚLA** zaangażowanie obywateli w naukę, ponieważ promuje ono świadomość i zmiany społeczne; ma to tym większe znaczenie w kontekście misji europejskich, że ich ostatecznym celem jest poprawa jakości życia obywateli; **PODKREŚLA** znaczenie aktywnego zaangażowania grup niedostatecznie reprezentowanych;

23. PRZYPOMINA, że aby misje europejskie odniosły pełny sukces, zaangażowanie obywateli UE powinno odbywać się od pierwszych etapów określania konkretnych misji europejskich oraz przez cały okres ich planowania, wdrażania i monitorowania; ZACHEĆCA Komisję do opracowania publicznego planu zaangażowania i komunikacji w odniesieniu do poszczególnych misji oraz do oceny skuteczności takich planów w procesie monitorowania, oceny i przeglądu misji europejskich oraz działań następczych związanych z tymi misjami; ZACHEĆCA państwa członkowskie do promowania takiego publicznego zaangażowania i planów komunikacji na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym oraz do opracowania, w stosownych przypadkach i na zasadzie dobrowolności, dostosowanych do potrzeb planów zaangażowania i komunikacji społecznej; WZYWA Komisję do aktywnego ułatwiania wymiany dobrych praktyk w zakresie zaangażowania obywateli w misje europejskie;
24. PRZYPOMINA, że instytucje szkolnictwa wyższego, instytucje badawcze i instytucje technologiczne działają na styku nauki i społeczeństwa i odgrywają aktywną rolę we wzmacnianiu wartości i praktyk demokratycznych, w przygotowywaniu studentów do aktywnego obywatelstwa i zaangażowania obywatelskiego oraz w stymulowaniu debaty publicznej informacjami opartymi na nauce; ZACHEĆCA Komisję i państwa członkowskie do współpracy z instytucjami szkolnictwa wyższego i z ośrodkami badawczymi, aby w stosownych przypadkach ewentualnie ułatwiać kontakty między obywatelami Europy a misjami europejskimi w celu stymulowania zmian społecznych;

IV. Monitorowanie, przegląd i ocena misji europejskich

25. PRZYPOMINA, że Komisja ma przeprowadzić ocenę pierwszych misji europejskich i przegląd obszarów misji europejskich nie później niż do dnia 31 grudnia 2023 r. i przed przyjęciem jakiegokolwiek decyzji o utworzeniu nowych misji lub kontynuowaniu, zakończeniu bądź przekierowaniu bieżących misji europejskich; ZALECA, aby nie rozpoczynano żadnych nowych misji w ramach istniejących obszarów misji ani nie zaproponowano żadnych nowych obszarów misji, dopóki obecne misje nie zostaną pozytywnie ocenione; Biorąc pod uwagę międzysektorowy wymiar misji europejskich i ich wpływ na dostosowanie krajowych strategii politycznych w dziedzinach wykraczających poza badania naukowe i innowacje, ZWRACA SIĘ DO Komisji o informowanie Rady o wszelkich przyszłych zmianach w odniesieniu do misji europejskich;

26. **PODKREŚLA**, że misje europejskie powinny korzystać z przejrzystego, ukierunkowanego na aspekt płci i solidnego systemu monitorowania i oceny opartego na celach poszczególnych misji europejskich, tak aby odzwierciedlić jej systemowy i dynamiczny wymiar;
27. **PODKREŚLA**, że ten system monitorowania i oceny powinien również umożliwiać okresową ocenę postępów poczynionych w odniesieniu do kamieni milowych i celów poszczególnych projektów i działań przyczyniających się do realizacji misji europejskich, aby zagwarantować, że ich realizacja postępuje zgodnie z planem i że wyznaczone cele są osiągnięte;
28. **ZACHĘCA** Komisję do opracowywania metodologii i procesów monitorowania i analizy misji europejskich w oparciu m.in. o istniejącą wiedzę fachową, wraz ze szczegółowymi ilościowymi i jakościowymi kluczowymi wskaźnikami efektywności dostosowanymi do specyfiki podejścia zorientowanego na misję, w tym do jego systemowego charakteru, oraz do poinformowania o tym Rady; **PODKREŚLA** potencjał stosowania innowacyjnych metod, takich jak metody opracowane w kontekście wskaźnika poprawy jakości życia OECD lub tablicy wskaźników monitorowania Zielonego Ładu; **PODKREŚLA** znaczenie ustanowienia mechanizmu oceny wpływu misji europejskich;
29. **ZWRACA SIĘ DO** Komisji o przedstawienie Radzie środków stymulujących i pogłębiających wiedzę rozwijaną w ramach misji europejskich w Europie, tak aby zapewnić wszystkim krajom Europy możliwość czerpania korzyści z tych wyników.
